

SAAREMAA PUHKEALA

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Küllastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad küllastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Küllastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

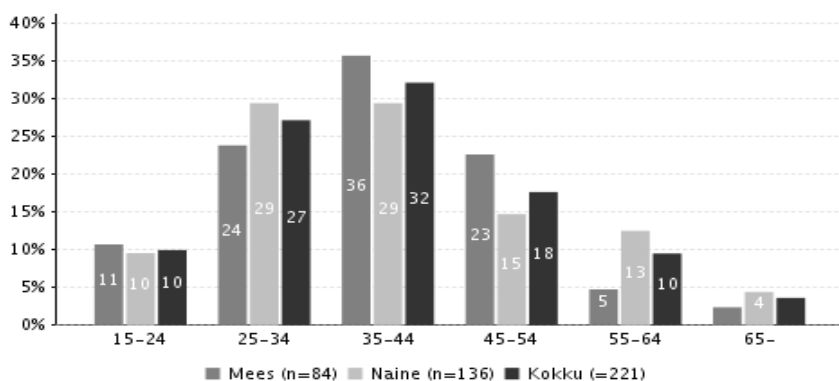
Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati küllastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Saaremaa puhkeala küllastajauuringu käigus koguti kokku 407 ankeeti, millest 120 Kaali meteoriidikraatri juures.

Saaremaa puhkeala küllastajauuringu aruanne on koostatud 287 ankeedi baasil. Kaali meteoriidikraatri kohta on koostatud eraldi aruanne. Tegemist on Saaremaa puhkeala koosseisus oleva eriilmelise kõrge küllastatavusega küllastusobjektiga.

Tulemused

Saaremaa puhkeala külastajatest oli külastajauuringu andmetel 61% naissoost ja 39% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 55%, keskeriharidusega 25%, keskkharidusega 18% ja põhiharidusega 3% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Puhkeala külastajatest 90% elab Eestis. Lisaks oli külastajaid ka Saksamaalt, Lätist (3%), Soomest (2%), millele järgnevad teised riigid. Suurim külastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Saaremaa vald (34%), Tallinna linn (17%), Tartu linn (6%), Pärnu linn (4%), Saue vald, Kuressaare linn (3%), Paide linn, Rapla vald, Rae vald, Tartu vald, Viimsi vald ja Viljandi linn (2%), millele järgnevad teised omavalitsused.

Puhkeala külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (75%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (14%), üksinda liikujaid oli 11% vastanutest. Igas kolmandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

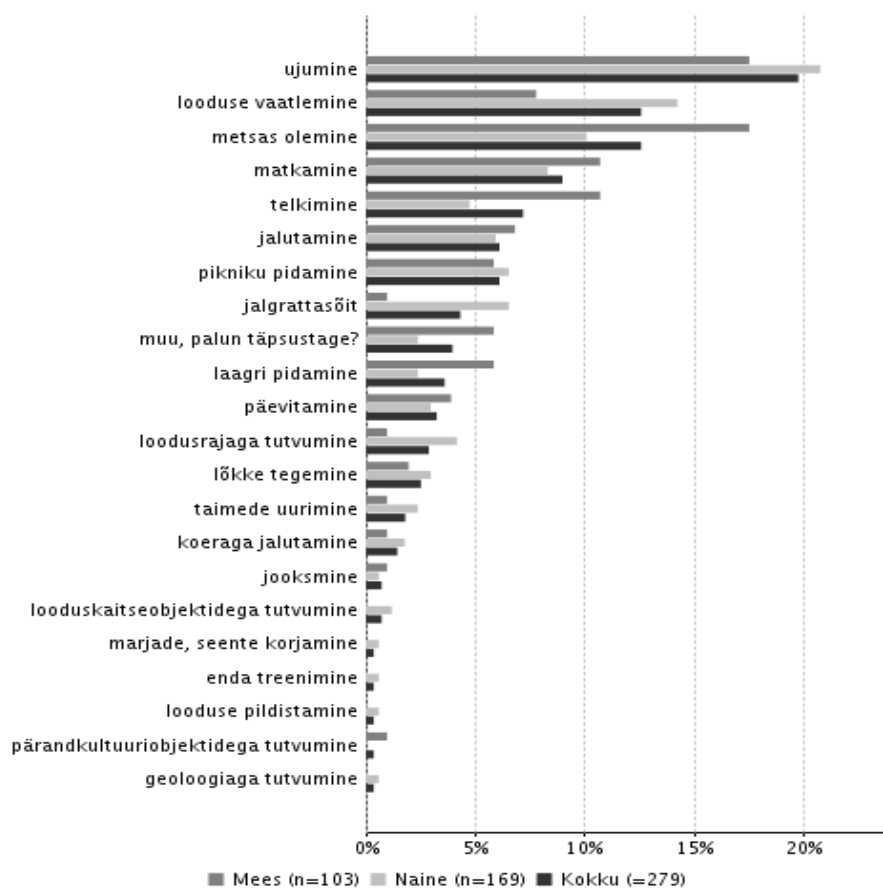
Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	183	73
sõbrad	50	20
töökaaslased	5	2
klass (Laste/õpilasgrupp)	8	3
kutse- või ülikooli õpilasgrupp	1	0
organiseeritud tegevusi pakkuva ettevõtte kliendid (Turismigrupp)	1	0
teised, kes?	3	1
Kokku	251	100

Saaremaa puhkeala oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 41%-le, üks mitmest planeeritud sihtpunktist 44%-le ja planeerimata sihtkoht 15%-le vastanutest.

Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, ujumine, looduse vaatlemine, metsas olemine, päevitamine, pikniku pidamine, loodusrajaga tutvumine, lõkke tegemine, matkamine looduse pildistamine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad ujumist, looduse vaatlemist, metsas olemist, matkamist, telkimist, jalutamist, pikniku pidamist jne (Joonis 2). Muude tegevuste all oli enim nimetatud puhkamist ja looduse nautimist.

Joonis 2. Küllastajate kõige olulisem tegevus

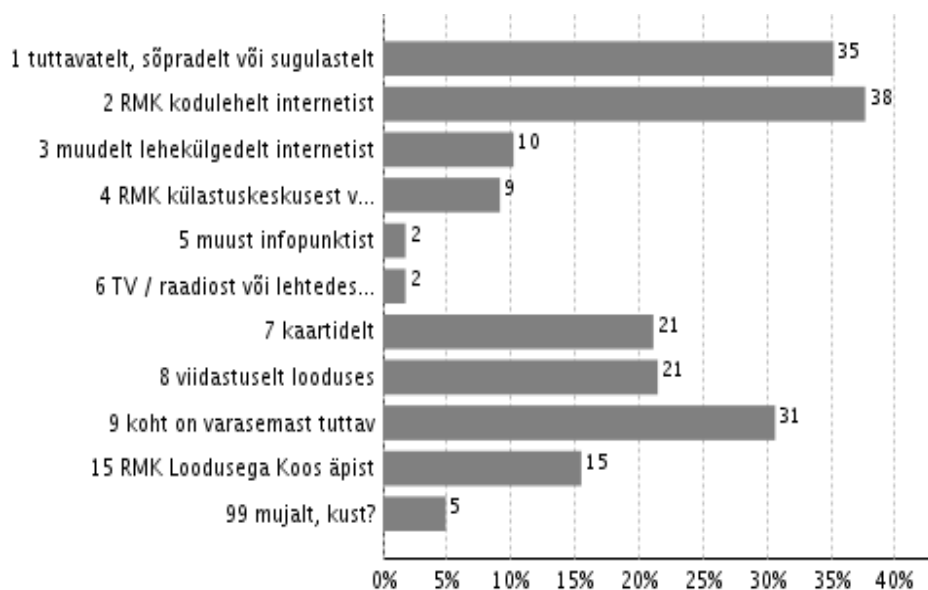
Saaremaa puhkeala kõige enam külastatavad objektid olid Kaali meteoriidikraater (22% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Triigi telkimisala, Tuhkana puhkekoht ja Keskranna puhkekoht (17%), Koigi õpperada (15%), Viieristi matkarada ja Meiuste telkimisala (14%), Veere telkimisala, Viieristi puhkekoht ja Sopi metsaonn (13%), Abula-Kalasma õpperada, Järve puhkekoht ja Mändjala õpperada (12%), Veere vaateplatvorm ja Ninanuki metsaonn (11%), millele järgnevad teised objektid. Keskmiselt külastati seekordse külastuse jooksul 3,12 objekti.

Saaremaa puhkeala külastusest 47% tehakse suvel (juuni-august), 20% kevadel (aprill-mai), 17% sügisel (september-november) ja 15% talvel (detsember-märts).

Päevaseid külastajaid oli 43% kõigist külastajatest ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 2,4 tundi. Ööbijaid oli 57% ja nad viibisid puhkealal keskmiselt 2,4 ööpäeva (mediaan 2 ööpäeva). Ööbijatest 49% veetis alal ühe öö, 29% kaks ööd ja 13% kolm ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja lõkkekohti, aga ka metsaonne, metsamaju ja majutuseettevõtteid. Esimest korda Saaremaa puhkealal viibijaid oli 49% külastajatest.

Alale saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (78% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (73%), millele järgnevad jalgratas (10%), sõiduauto haagissuvilaga või matkabuss (6%), jalgsi liikujad (4%), mootorratas (3%) ja tellitud buss (1%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

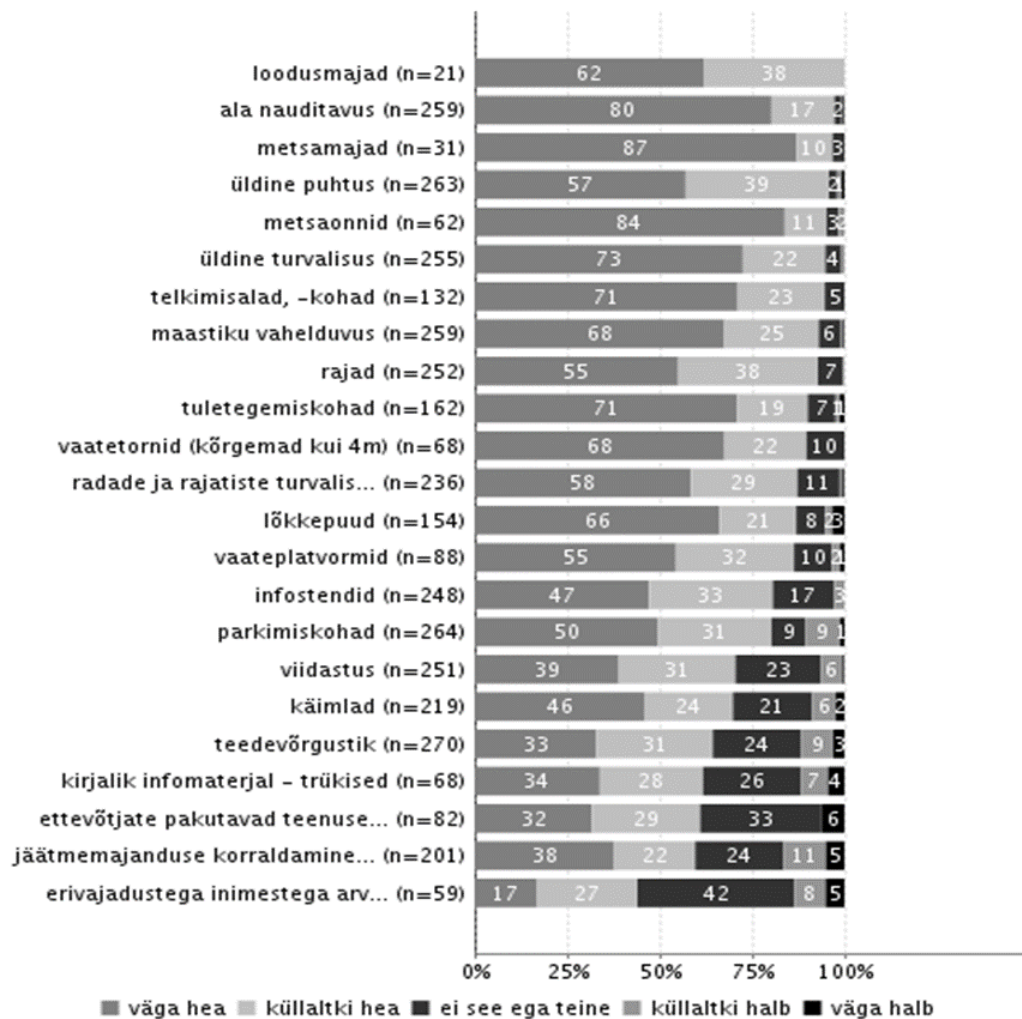
Joonis 3. Informatsiooni allikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsesid teha puhkealal ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 40% puhkealal käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 159,47 eurot külastuskorra kohta (mediaan 66,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustest ja majutusele, seejärel ostudele bensiinijaamades ja ostudele kohvikutes ning restoranides.

Külastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, mürast ja saastest eemal viibimine, meelerahu, looduse tunnetamine, stressi

maandamine, viibimine koos oma seltskonnaga, omaette olemine, tutvumine alaga jne.

Üldiselt hinnati puhkeala teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid puhkeala külastajad loodusemajade, metsamajade ja metsaonnide, telkimisalade ja -kohtade, radade, tuletegemiskohtade jne kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid külastajad erivajadusega inimestega arvestamisele (Joonis 4).

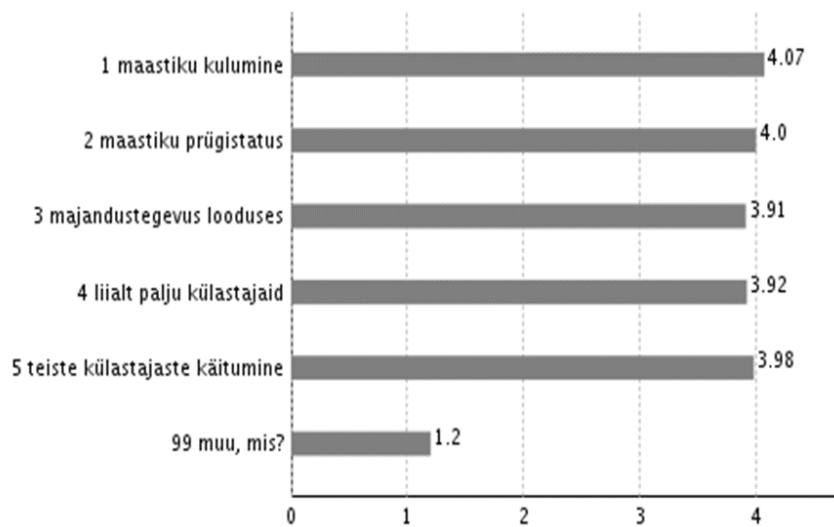

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 90% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid külastajad metsamajade ja vaatetornide hulgale.

Saaremaa puhkeala külastus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati halbade teelude ja looduskeskkonnaga seotud aspekte.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid

79% külastajatest tundsid, et tänu Saaremaa puhkeala seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 120 eurot, mis on võrreldav kodumaise puhkusepaketiga.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta Saaremaa puhkealal ja ümbruskonnas. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (30% uuringus osalejatest), seejärel kauplustest (24%), majutusest (19%), spordi- ja harrastusvõimalustest (18%) ning juhendatud retkekorraldusest (12%). Enim nimetatud summad inimese kohta oli 30 eurot majutuse eest, 20 eurot ja ostude eest kauplustes, spordi- ja harrastusvõimaluste ning juhendatud retkekorralduse eest, 10 eurot toitlustuse eest.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatatud Saaremaa puhkeala võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,25 (üleriigiline loodusalade külastajarahuloluindeks oli 4,45).